

УДК 628.157

**ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО
КОНТРОЛЮ НА ПРИКЛАДІ ДЕРЖАВНОЇ АУДИТОРСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

А. М. Велігурська

студентка 5 курсу, група ОіОм-51, навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Науковий керівник – к.е.н., доцент О. Л. Міклуха

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

У статті відображено проблеми та загрози ефективного функціонування Державної аудиторської служби України. Встановлено цілі стратегії розвитку Державної аудиторської служби України, джерела фінансового забезпечення та основні індикатори реалізації стратегії її розвитку.

Ключові слова: Державна аудиторська служба України, державний фінансовий контроль, стратегія розвитку, стратегічні цілі.

В статье отражены проблемы и угрозы эффективного функционирования Государственной аудиторской службы Украины. Установлены цели стратегии развития Государственной службы Украины, источники финансового обеспечения и основные индикаторы реализации стратегии её развития.

Ключевые слова: Государственная аудиторская служба Украины, государственный финансовый контроль, стратегия развития, стратегические цели.

The article reflects the problems and threats that negatively affect and create obstacles to the effective functioning of the State Audit Service of Ukraine. Its strategic goals and sub-goals, sources of financial support, and main indicators of the implementation of the development strategy are established.

Keywords: State Audit Service of Ukraine, state financial control, development strategy, strategic goals.

Дієва система державного фінансового контролю (далі – ДФК) є необхідним інструментом для забезпечення законності, ефективності, підзвітності та прозорості діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування та суб'єктів державного сектору, досягнення соціально-економічної стабільності та економічної безпеки держави, добробуту населення. Водночас важливим є ефективне та стале функціонування суб'єктів ДФК в сучасних динамічних та швидкоплинних умовах господарювання, що передбачає формування їх стратегії розвитку – комплексу запланованих дій, спрямованих на досягнення довгострокових цілей шляхом координації та розподілу наявних ресурсів, врахування чинників навколишнього середовища. Визначення пріоритетних цілей, наявних викликів та загроз контролюючих органів у сфері ДФК дасть змогу виявити основні напрями та перспективи їх діяльності загалом.

Питання утворення Офісу фінансового контролю шляхом реорганізації Державної аудиторської служби України (далі – ДАСУ), оцінки ефективності функціонування, вдосконалення та реформування заходів ДАСУ як форм ДФК знайшли відображення у працях Лебединської О. Ю., Воленко В. Г., Рябчук О. Г., Лісового А. В., Прасюка В. М. та ін.

Незважаючи на значну кількість публікацій, присвячених особливостям діяльності

ДАСУ, висвітлення основних аспектів стратегічного планування її функціонування шляхом формування стратегії її розвитку як необхідної умови забезпечення стабільності, втримання позицій та належного виконання своїх функцій в мінливих умовах зовнішнього середовища є відсутнім, що обумовлює актуальність даного дослідження.

Мета статті – визначення та відображення структурних елементів стратегії розвитку ДАСУ, що дасть змогу окреслити пріоритетні напрями її діяльності в майбутньому.

Система суб'єктів ДФК складається з двох підсистем:

- органів загального державного контролю (загальної компетенції) (Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України);
- спеціально створених органів, яким їхні повноваження делеговано суб'єктами першої підсистеми (Міністерство фінансів України, Рахункова Палата, ДАСУ, Державна фіскальна служба України, Державна казначейська служба України та ін.) [1, С. 136].

ДАСУ є центральним органом виконавчої влади, що спрямовується та координується Міністерством фінансів України, реалізує політику держави у сфері ДФК шляхом здійснення державного фінансового аудиту, перевірки та моніторингу закупівель, інспектувань (ревізій).

Визначення місії, мети, стратегічних цілей та підцілей ДАСУ передбачає виявлення та врахування наявних проблем суб'єкта, серед яких відсутність відповідного програмного забезпечення, покликано оптимізувати витрати робочого часу та підсилити ефективність роботи органу; неналежний рівень управління та контролю якості організації, проведення та документування заходів ДФК; гостра нестача кадрового ресурсу (внаслідок ліквідації територіальних підрозділів на міському та районному рівнях, низького рівня оплати праці) [3]. Водночас необхідно зважати і на виклики, що постали у 2020 році: зміна стратегічних пріоритетів ДАСУ (підвищення результативності інспектування як дієвого інструменту виявлення фінансових порушень, в т. ч. з ознаками шахрайства); розширення повноважень органів ДАСУ (зокрема, у сфері моніторингу публічних закупівель у системі PROZORRO, перевірки витрат на капітальні видатки, ІТ-аудиту); забезпечення ефективності дистанційної діяльності ДАСУ в умовах поширення COVID-19 та ін. [4].

Отже, зважаючи на наявні проблеми та виклики, місією ДАСУ є забезпечення економічного добробуту держави шляхом реалізації політики держави у сфері ДФК, метою – підвищення інституційної спроможності ДАСУ як важливої умови функціонування дієвої системи державного управління, виявлення і попередження порушень законодавства та неефективного використання матеріальних та фінансових ресурсів на державному і місцевому рівнях [3]. Стратегічні цілі та підцілі ДАСУ наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Стратегічні цілі та підцілі ДАСУ*

Ціль № 1 «Сприяння дієвому державному управлінню за рахунок посилення урядового ДФК за найбільш ризиковими сферами»	Ціль № 2 «Посилення інституційної спроможності органів ДАСУ на державному та місцевому рівнях»
1. Посилення ДФК у найбільш ризикових сферах; 2. Підвищення ефективності моніторингу публічних закупівель; 3. Вдосконалення організаційних і методологічних підходів ДАСУ щодо урядового контролю за місцевими бюджетами; 4. Впровадження у діяльність ДАСУ ІТ-аудиту	1. Внесення змін та доповнень до законодавства у сфері ДФК; 2. Діджиталізація операційних процесів органів ДАСУ; 3. Налагодження дієвих комунікаційних зв'язків із зацікавленими сторонами; 4. Впровадження ефективної системи управління і контролю якості заходів ДФК; 5. Розбудова дієвої системи управління кадрами, зміцнення їх професійного потенціалу

*Джерело: систематизовано на основі [3]

Здійснення періодичного моніторингу та виявлення прогресу у досягненні стратегічних

цілей ДАСУ є можливим за наявності індикаторів, розрахованих за даними її звітності та внутрішньогосподарського обліку (табл. 2).

Таблиця 2

Показники результатів досягнення запланованих цілей ДАСУ*

№ з/п	Показник результату досягнення відповідної цілі	2020 рік (затвер.)	2021 рік (проект)	2022 рік (прогноз)	2023 рік (прогноз)
1	Кількість розроблених законопроектів, інших нормативно-правових та розпорядчих документів, шт.	6	3	3	2
2	Кількість державних службовців, що підвищили кваліфікацію, осіб	120	120	120	120
3	Кількість проведених:				
3.1	ревізій, шт.	954	974	992	1007
3.2	державних фінансових аудитів, шт.	230	260	268	274
3.3	моніторингів закупівель та перевірок закупівель, шт.	9200	10000	11000	12000
4	Середня кількість проведених заходів ДФК на 1 працівника за штатною чисельністю, шт.	5	3,4	3,7	4

*Джерело: [5]

Варто додати, що досягнення запланованих цілей здійснюється за рахунок державного бюджету (у 2021–2023 рр. загальний фонд складає 562141,8 тис. грн, спеціальний фонд – 342,5 тис. грн) та інших джерел, зокрема міжнародної технічної допомоги [5].

Отже, стратегія розвитку ДАСУ орієнтована на досягнення її стабільного функціонування з врахуванням її можливостей, наявних проблем, рівня забезпеченості відповідними ресурсами та викликів зовнішнього середовища. ДАСУ передбачено такі стратегічні напрями діяльності, як внесення змін та доповнень до нормативно-методологічної бази ДАСУ, вдосконалення державної політики у сфері ДФК, ефективне управління ІТ-ресурсами, персоналом, комунікаційними зв'язками, якістю планування, проведення та документування заходів ДФК. Серед основних індикаторів реалізації стратегії розвитку – кількість розроблених нормативно-правових документів, працівників органу, що підвищили кваліфікацію, та проведених заходів ДФК.

1. Прасюк В. М. Адміністративно-правове регулювання державного фінансового контролю в Україні : дис. ... канд. юр. наук : 12.00.07 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2020. 227 с. 2. Положення про Державну аудиторську службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 р. № 43. Дата оновлення: 13.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 10.11.2021). 3. Стратегія розвитку Державної аудиторської служби України на період до 2024 року : затв. наказом Державної аудиторської служби України від 05.01.2021 р. № 2. URL: <https://dasu.gov.ua/attachments> (дата звернення: 11.11.2021). 4. Стратегія постійного професійного розвитку працівників Державної аудиторської служби України на 2021–2023 роки : затв. наказом Державної аудиторської служби України від 27.01.2021 р. № 22. URL: <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/1959> (дата звернення: 11.11.2021). 5. План діяльності Державної аудиторської служби України на плановий 2021 рік та 2022–2023 роки: затв. Головою Державної аудиторської служби України 17.08.2020 р. URL: <https://dasu.gov.ua/attachments> (дата звернення: 11.11.2021).